

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії та філософії
Кафедра права та методики викладання правознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 14 вересня 2020 р.

м. Суми – 2020

1. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом курсу є діяльність органів публічної влади щодо забезпечення прав людини, нормативна модель такої діяльності.

Програма навчальної дисципліни складається з одного модуля.

Забезпечення прав людини є світоглядною, фундаментальною, загальнотеоретичною правничою дисципліною, що покликана надати універсальне розуміння людських прав. Вивчення цієї дисципліни передбачає досягнення належного рівня осмислення людської гідності та людських прав як підґрунтя системи права.

Забезпечення прав людини - це правнича дисципліна, яка надає можливість студентам глибше усвідомити сутність такого феномену як людські права та його значення для майбутньої професії правника, відчутти специфіку конвенційного їх розуміння.

Засвоєння здобувачами вищої освіти положень «Забезпечення прав людини» є основою ефективної правничої діяльності, основним завданням якої є саме забезпечення людських прав. Опанування цієї навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти дозволяє сформувати уявлення про стандарти правничої діяльності, що дозволить ефективно їх впроваджувати у свою діяльність, здійснювати захист прав відповідно до європейських і міжнародних вимог.

2. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Забезпечення прав людини» є формування у студентів когнітивної, соціокультурної, професійної компетентності, що зумовлює необхідність реалізації в правничій діяльності цінностей людської гідності та людських прав; набуття та поглиблення знань про сутність людських прав, меж їх обмеження, засобів захисту; сприяти становленню сучасного висококваліфікованого правника, що уміє організовувати свою діяльність зважаючи на пріоритет людських прав; формувати ціннісні орієнтири здобувачів вищої освіти відповідно до ідеалів верховенства права, дотримання прав і свобод людини, відкритості та прозорості, поваги до особистості; формування гуманістичного, демократичного та загальнокультурного світогляду, патріотичної свідомості громадянина України, виховання поваги до загальнолюдських цінностей.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Забезпечення прав людини» є: надати системне уявлення про основні вимоги до діяльності Національної поліції у сфері забезпечення прав людини; поглиблення знань, щодо забезпечення прав людини у правничій діяльності; ознайомити з європейськими та міжнародними стандартами діяльності щодо захисту та дотримання прав людини; сприяти вихованню майбутнього правника, здатного критично оцінювати існуючу практики щодо забезпечення прав людини, визначаючи при цьому напрями покращення правової захищеності особи.

3. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:
знати:

1) на *понятійному рівні*:

– понятійно-категоріальний апарат навчальної дисципліни;

2) на *фундаментальному рівні*:

– основні положення теорії прав людини;

– ознаки людських прав;

– зміст та специфіку правничої діяльності щодо забезпечення окремих прав людини.

вміти:

1) на *алгоритмічному рівні*:

– аналізувати правові явища та визначати напрями своєї діяльності, зважаючи на права людини;

– застосовувати нормативну базу для обґрунтування правових рішень щодо забезпечення прав людини у правничій діяльності;

2) на *евристичному рівні*:

– визначати напрями покращення правової захищеності особи;

– самостійно робити прогнози у сфері удосконалення діяльності щодо забезпечення прав людини у правничій діяльності;

– аргументовано вести наукові дискусії щодо людських прав.

4. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	26
семінарські заняття / практичні	26
самостійна робота	64

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий нормативний
1	081 Право	1	нормативний

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Захист людських прав у демократичному суспільстві		2	8
Тема 2. Європейський суд з прав людини як дієвий засіб захисту людських прав	2	2	6
Тема 3. Заборона катувань	2	4	6
Тема 4. Свобода та особиста недоторканість людини у правоохоронній діяльності	4	4	4

Тема 5. Право на приватність	4	4	4
Тема 6. Право на справедливий суд	4	2	6
Тема 7. Свобода вираження поглядів	2	2	8
Тема 8. Забезпечення права на свободу мирних зібрань	2	2	8
Тема 9. Особливості забезпечення прав окремих категорій людей	2	2	6
Тема 10. Захист права власності	2	2	6
Тема 11. Заборона зловживання правами	2		8
ЗАГ.: 26	26	64	

5. Політика курсу

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами вищої освіти декількох видів письмових робіт: есе або рефератів з питань, винесених на самостійне вивчення, письмових тестових завдань (як виняток, оскільки тестові завдання переважно будуть виконуватися на платформі Moodle та засобами Google), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань (за вибором здобувача вищої освіти).

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття курсу.

6. Рекомендована література

1. Конституція України;
2. Декларація про захист усіх осіб від насильницького зникнення. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 18 грудня 1992 р. № 47/33 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_225.
3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/995_004.
5. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання від 10 грудня 1984 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085.
6. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/995_043.
7. Про безоплатну правову допомогу. Закон України від 2 червня 2011 р. // Офіційний вісник України. – 2011. – № 51. – Ст. 2009.

8. Про доступ до публічної інформації. Закон України від 13 січня 2011 р. // Офіційний вісник України. – 2011. – № 10 – Ст. 446.

9. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 52. – Ст. 561.

10. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Афанасьєв проти України» від 5 квітня 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/980_239.

11. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Балицький проти України» від 3 листопада 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_726.

12. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Григор'єв проти України» від 15 травня 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_833

13. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Леонід Лазаренко проти України» від 28 січня 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_688.

14. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21 квітня 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_683.

15. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Омельченко проти України» від 17 липня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_a19.

16. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Савіцький проти України» від 26 жовтня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_878.

17. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Яременко проти України» від 3 листопада 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_405.

18. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Тихонов проти України» від 10 грудня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_405.

Викладач доцент А.М. Кучук